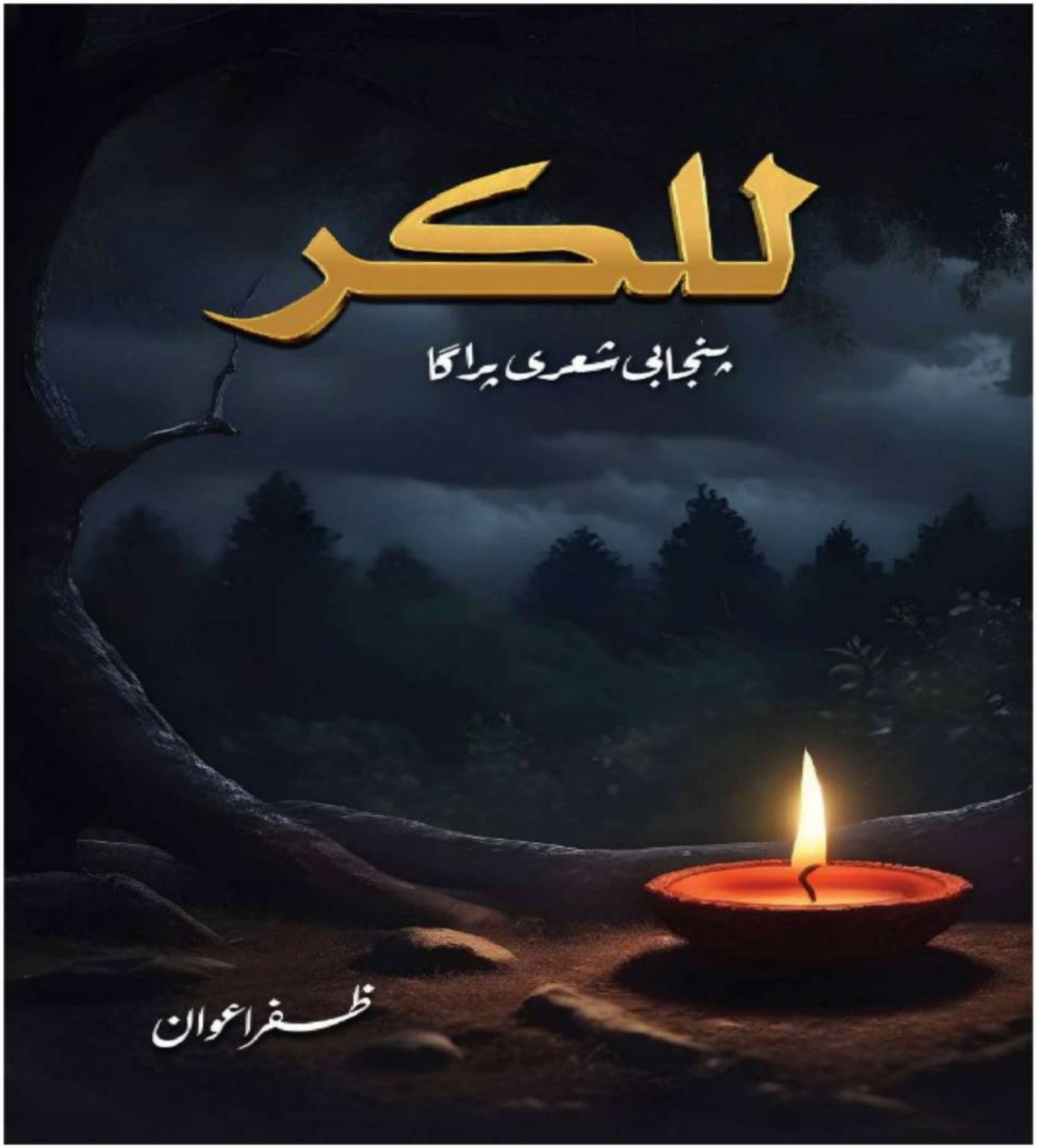

للکر
پنجابی شعری پراگا
ظفر اعوان

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

شاعری

للکر

ظفراعوان

تمثیل پبلی کیشنز۔فیصل آباد

کتاب داناں	:	للکر
شاعر داناں	:	ظفراعوان
کمپیوٹر لکھاری	:	عباس فرید چشتی
مُکھ پنّا	:	شکیل طلعت
پہلی وار	:	مارچ 2024ء
چھاپن ہار	:	تمثیل پرنٹنگ پریس (فیصل آباد)
مُل	:	1000 روپے
امریکی ڈالر	:	30
یورو	:	25
ڈنمارک کرونا	:	200

تمثیل پبلی کیشنز

فیصل آباد۔

0092 316 4077365 - 0092 335 8233757

چڑھاوا

نہ طاقت نہ دولت شہرت
حق سچ پچھے ٹرنا پترو

میرے پتر میرے مٹھڑے میوے

محمد علی اعوان

تے

احمد علی اعوان

دے ناں

اجکل جو حالات نیں آپاں رل کے آپ بنائے نیں
بچے بُھکھّے رکھ کے وستی نے دربان رجائے نیں

سب دی اپنی اپنی سوچ اے پر مینوں ایہ لگدا اے
ساڈی لاپرواہی دے ہی ساڈے اُتے سائے نیں

فہرست

سینے بلدی اگ

میرے ساہمنے ظفر اعوان دی مزاحمتی شاعری دا پراگا ''للکر'' پیا اے تے میں ایہ گل پورے دعوے نال آکھ سکدا اواں کہ تسی ایس کتاب دا جہڑا ورقا وی تھلو، تہانوں ہر غزل سماج دے استحصالی طبقے دے چہرے توں نقاب کَھچ کے اوہدی مُکھ وکھالی کردی نظر آوے گی۔

شاعر نوں ایس گل دا پورا گیان اے کہ ساڈے نال کیہ کھلواڑ ہور ہیا اے، تے استحصالی طاقتاں کویں ساڈے وسائل نوں لٹ رہیاں نیں۔ ایس ماحول وچ اکھ کھولن والے شاعر دی وڈی ذمے داری اے کہ اوہ معاشرے چ ہون والیاں بے انصافیاں تے ظلم دے خلاف آواز چکن، تے ظفر اعوان نے اپنی شاعری راہیں ایہ فرض سوہنے طریقے نال ادا کیتا اے۔ شاعر نے دسیا اے کہ عوام دا دشمن صرف اوہ طبقہ ای نہیں جہڑا بظاہر نظر آ رہیا اے بلکہ استحصالی ہر لبادے وچ چھپے ہوئے نیں تے آپس وچ اک دوجے دی مدد تے آسرے نال عوام دی دھون وچ پنجے گڈی کھلوتے نیں۔

پنجابی شاعری وچ مزاحمت دا رنگ اوناں ای پرانا اے جناں کہ پنجابی ادب، پنجاب دی دھرتی نے ظلم تے جبر دے خلاف ہر عہد وچ نویں توں نواں باب رقم کیتا اے، ساڈا اتہاس سینہ چوڑا رکھ کے جیون دا اتہاس اے، ساڈے مزاحمتی شاعراں دی للکر میدان جنگ وچ حملہ آوراں نال لڑن والیاں سورمیاں نالوں گھٹ نہیں اے، کیوں جے شاعر معاشرے دا اوہ فرد اے جہدے سینے چ ہر ویلے جذبے دی اگ بلدی رہندی اے تے اوہ جذبہ اگر حریت تے خودداری دا ہووے تے شاعر دا ہر شعر تے ہر مصرع للکر بن کے چنگیاڑے ماردا اے، گج دا اے۔

چوراں نوں سردار بنانا چاہندے او
بھانبھڑ اُتے گھار بنانا چاہندے او
ساڈے منہ چوں برکی کھو کے چن مکھنو
اپنے لئی تلوار بنانا چاہندے او

عہد موجود دی اردو تے پنجابی شاعری دا منظر نامہ ظفر اعوان نوں بڑی چنگی طراں جاندا اے کیوں جے اوہ ادب دی جھولی وچ درجن دے کول کول شعری پراگے سٹ چکے نیں تے اوہناں نے ایہ سب کجھ شہرت یا نام ونمود واسطے نہیں بلکہ اپنے سینے چ بلدی اگ نوں ٹھنڈا کرن دا اپا کیتا اے، لیکن اوس اگ دیاں لاٹاں دن ودن ودھ دیاں جا رہیاں نیں، ظفر اعوان ہوراں نے زندگی دی ہر جہت تے شعر آکھے نیں تے ہر احساس نوں خوبصورت لفظاں چ پرویا اے۔ شعر تے شاعر دا خواب ہوندے نیں جنہاں دی تعبیر لبھن واسطے اوہ دیس پردیس دی خاک چھان دا اے۔ ہجرت دا دکھ تے پِنڈ دیاں گلیاں دی یاد نوں شعراں د اروپ دین والا سب دی خیر منگدا اے:

اَگ دی تھاں تے پھل وچھا دے رب سائیں
بھانبھڑ نوں گلزار بنا دے رب سائیں
پردیساں وِچ ساہواں مکن توں پہلاں
یار ظفر نوں پِنڈ وکھا دے رب سائیں

رب سوہنا شاعر نوں استقامت بخشے تے اوہنے جہڑی راہ چنی اے اوہدے تے ثابت قدم رکھے۔ آمین۔

افتخار حیدر

اگ دی تھاں تے پُھل وچھا دے رب سائیں
بھانبھڑ نوں گلزار بنا دے رب سائیں

یار ملاون ہتھ تے پاون گلوکڑی
سجناں دا دیدار کرا دے رب سائیں

چپ دی پھنیر کھا نہ جاون وستی نوں
اجڑے رستے فیر وسا دے رب سائیں

مِصر دے وانگر آن بچاوے دنیا نوں
جگ نوں یوسف نال ملا دے رب سائیں

ماتم دی تھاں ڈھولے ٹپے گاون لوک
خُشیاں والی بین وجا دے رب سائیں

دھرتی ماں نوں کرکے پاک وباواں توں
شہراں دے وچ رونق لا دے رب سائیں

پردیسیاں وِچ ساہواں مُکّن توں پہلاں
یار ظفر نوں پِنڈ وکھا دے رب سائیں

❀❀❀

بانہوں پھڑ کے اُٹھا گئے ہوندے
جاگ جاگن دی لا گئے ہوندے

دیوے بُجھدے نہ جے اُڈیکاں دے
آن والے وی آ گئے ہوندے

پیروی مصطفیٰ ﷺ دی کر دے تے
آپاں معراج پا گئے ہوندے

جے نہ چھڈ دے نظام مالک دا
ساری دنیا تے چھا گئے ہوندے

بوہا پٹیا نہ جاندا خیبر دا
جے نہ شیرِ خدا گئے ہوندے

خانے کعبے نوں جان والے کاش
بُت اناواں دے ڈھا گئے ہوندے

دان کر دا نہ ڈھول دید ظفر
اتھرو اکھّاں نوں کھا گئے ہوندے

اوہدوں جو مچھریا سی ہن وی اوہ مچھریا اے
اج وی حسینیاں لئی دنیا ایہ کربلا اے

مقصد علی دے پت دا مینوں اے ساہوں اگے
اعوان ہاں میں اوہدا اوہ میرا رہنما اے

آقا دے دوترے نے دسیا اے جان دے کے
آوے جو ''لا'' دے مگروں اوہو فقط الا اے

چھڈو سیاسی جلسے نصرت کرو نبی دی
حاکم خدا نوں منوں میری ایہ التجا اے

مینوں کہے جو مولا اس دا علی ہے مولا
ایہ بول اج وی میرے کنّاں چ شُوکدا اے

ماڑا ضرور واں پر بے آسرا نہیں میں
جو سب نوں دے رہیا اے میرا وی اوہ خدا اے

وڈا اے بُھکھاں نالوں بُھکھّاں دا خوف ظفری
ہر کوئی رج کے کھائے میری تے ایہ دعا اے

کاہنوں نخرے چُکدے ہاری ساری دے
دعوے دار نہ ہوندے جے سرداری دے

وَستی ول جے آن تے گِچی نپ دیو
جنگل دے وِچ جا کے سپ نہیں ماری دے

جو لمبڑاں دا توشہ روز پکاندی سی
بچے بُھکھے مر گئے اس دُکھیاری دے

راج کمار کنیز دی بانہہ تے جا سُتا
خاب ادھورے رہ گئے راجکماری دے

مینوں بے پردہ ہوون دا شک پیا
شعر حوالے کیتے جد میں قاری دے

جیس یتیم دے مرلے چھپڑے پا دِتے
ہتھ ٹٹ جاون شالا اُس پٹواری دے

اوہنوں سر توں ننگا ویکھ کے یار ظفر
پُھل وی رج کے روئے سی پُھلکاری دے

ہووے نہ احساس تے وحدت نہیں رہندی
ہوندا اے جد ظلم ریاست نہیں رہندی

صوم صلوٰۃ دلے نوں کُندن کر دے نیں
جے نہ مُکے کھوٹ عبادت نہیں رہندی

تھاں تھاں اتے لوبھ دی وسوں ہوندی اے
خود غرضاں دے گھار محبت نہیں رہندی

ویلے دے فرعوناں نوں میں دس آیاں
آ جاوے جد موت حکومت نہیں رہندی

رب دے ولوں رزق دا کوئی گھاٹا نہیں
جوڑن نہ انسان تے غربت نہیں رہندی

جتھے مزدوراں توں بہتے منگتے ہون
اُس وستی اُس شہر تجارت نہیں رہندی

دنیا بھر وِچ چِت نہیں لگدا یار ظفر
رُس جاوے دلدار تے سنگت نہیں رہندی

خورے کیوں نہیں دُھپاں لگیاں چیتر وِچ
پوہ دے وانگر ٹھریاں چڑیاں چیتر وِچ

پُھلاں دی تھاں باگے لاشاں دِسیاں نیں
کِھڑنا بھل گئیاں نیں کلیاں چیتر وِچ

نہ میلے وِچ یاراں بھنگڑے پائے نیں
ناہیں چُوٹے، چُوٹے سکھیاں چیتر وِچ

گھر توں باہر نہیں آنا باری وِچ تے آ
سڑ نہ جاون اکھاں تتیاں چیتر وِچ

چن چندرا وی نہر کنارے دِسیا نہیں
پتناں تے نہیں آیاں پریاں چیتر وِچ

اِس واری میں لڑیاں چوکیداراں نال
اِس واری نہیں اکھاں لڑیاں چیتر وِچ

گیتاں دی تھاں وین سنائی دیندے نیں
ظفری رُس گئیاں نیں خُشیاں چیتر وِچ

چوراں نوں سردار بنانا چاہندے او
بھانبھڑ اتے گھار بنانا چاہندے او

فیر اکہتر والا گند مچایا جے
فیر نویں غدار بنانا چاہندے او

بھائی بھائی نال لڑا کے فیر تُسیں
ویڑھے وِچ دیوار بنانا چاہندے او

سِیٹاں والا چارا پا کے کُھرلی وِچ
ڈھوراں نوں اوتار بنانا چاہندے او

ساڈے مونہہ چوں برُکی کھو کے چن مکھنو
اپنے لئی تلوار بنانا چاہندے او

پگڑی بوٹاں ہیٹھ وچھا کے باوٗ جی
ترلے نوں للکار بنانا چاہندے او

اپنے مائی باپ امریکہ دی من کے
اسرائیل نوں یار بنانا چاہندے او

کجھ وی کرلاں یار اداسی جاندی نہیں
آ کے سینہ ٹھار اداسی جاندی نہیں

جہڑا مرشد پاک وظیفہ دسیا سی
پڑھ کے پھوکاں مار اداسی جاندی نہیں

محفل وچ وی دل نہیں لگدا باجھ ترے
آ جاواں جے گھار اداسی جاندی نہیں

اکثر فجراں تیکر سوون نہیں دیندی
سوچاں دی پھٹکار اداسی جاندی نہیں

میرے ڈپریشن دا حل گلوکڑی اے
من جاؤ سرکار اداسی جاندی نہیں

ٹھگاں کولوں دیس بچاون آیا اے
چوراں دا سردار اداسی جاندی نہیں

راہ چوں اڈدی دھوڑ نوں تکدا رہندا اے
ظفری پباں بھار اداسی جاندی نہیں

اوہنوں کوئی پگڑی دِسی ہووے گی
تاہیں سر تے چُنّی رکھی ہووے گی

جتھے چوکھی منگ ہوندی اے گھڑیاں دی
اوتھے ویلے دی پابندی ہووے گی

جہڑا لشکر جگ تے نمبر ون ہووے
اوہنے ہر اِک جنگ وی جِتی ہووے گی

جتھے ہون رسول ﷺ دے عاشق گھر گھر وِچ
اوہ وستی کردار چ اُچّی ہووے گی

جتھے تالے وجدے ہون مسیتاں نوں
اوتھے جنتاں دی وی کُنجی ہووے گی

جتھے حاکم وڈھ وڈھ کھائے لوکاں نوں
اوتھے نال عدالت رَجی ہووے گی

میں وی نفلی روزے رکھاں گا ظفری
جد میرے وی گھر وِچ روٹی ہووے گی

مرے اجڑن دی صورت ہو رہی اے
جِویں میری حمایت ہو رہی اے

توں درباری قصیدے سن رہیا ایں
تری چوکاں چ غیبت ہو رہی اے

ہوس جِسماں دی ناواں عاشقی دا
محبت وِچ وی بِدعت ہو رہی اے

میں لکھنا چاہ رہیا ساں پِیڑاں بارے
ترے کر کے سہولت ہو رہی اے

جِویں انھی نوں پیہنا پے نہیں جاندا
مرے وطنیں حکومت ہو رہی اے

نوازن لئی کسے گندے نوں اجکل
بڑی گندی سیاست ہو رہی اے

میں چُپ دی جِبھ تے اکھر بیجدا واں
اوہ کہندا اے بغاوت ہو رہی اے

میں حق دی راہ تے ٹرنا سِکھ لیا اے
مرے تے رب دی رحمت ہو رہی اے

نگر غرضاں دا پِچھے چھڈ کے ظفری
خدا ول میری ہجرت ہو رہی اے

پل پل جیندے پل پل مر دے
لوکی مونہہ نہ کھولن ڈر دے

لفظِ کن دے مالک ربا
ڈِڈھ دا خالی دوزخ بھر دے

یار مرے دے اتھرو ڈک لے
یا فِر مینوں انھّا کر دے

جے ہنجواں دا ہڑ نہ آندا
اکھاں دے وِچ سُفنے تر دے

لمبڑاں دی میں لَمب کڈھ دیندا
جے کر دانے ہوندے گھر دے

وِیچ کے پگ لے آیاں روٹی
بُھکھّ نیانے کد تک جر دے

سدھراں دی زیویں وِچ اُگے
پیڑاں پالے شعر ظفر دے

بنجر کھیت دے ہالی ورگے ہوندے نیں
لیکھ جنہاں دے سسی ورگے ہوندے نیں

ساڈے خُشیاں والے دن وی باؤ جی
بیماری دی چھٹی ورگے ہوندے نیں

جس دی ہوئے لوڑ اوہ سودا نہیں لبھدا
یار وی پِنڈ دی ہٹّی ورگے ہوندے نیں

مکھن دھر کے کھاون نوں دِل کر دا اے
سوہنے مکھڑے روٹی ورگے ہوندے نیں

لہنگے دے وِچ لاشا ڈولی چڑھدا اے
کجھ ویاہ وی ارتھی ورگے ہوندے نیں

یار دی خاطر وِچھ جاندے نیں راہاں وِچ
عاشق ریل دی پٹڑی ورگے ہوندے نیں

استاداں دے کھولے ہوئے بھید ظفر
اَنھّے دے لئی لاٹھی ورگے ہوندے نیں

جمن بھوں دی ویکھ کے حالت دل پرواسی روندا اے
فیر کُراہے پے گئی خلقت دل پرواسی روندا اے

اصل اصول نوں چھڈ کے جتھے منتا ہووے لیڈر دی
اوتھے جاہل کرن حکومت دل پرواسی روندا اے

غیرت چھڈ کے آپاں فیر امدادی تھیلا پھڑیا اے
سوچاں اندر وسّی غربت دل پرواسی روندا اے

دین دے بارے گل وی جتھے ہووے اپنے مطلب لئی
اوتھے کِسراں ہووے رحمت دل پرواسی روندا اے

لوڑ دے وقت کرُتن ورگے شہدوں مِٹھے ہوجاندے
سب توں وڈا ساک ضرورت! دل پرواسی روندا اے

انساناں دے روپ چ پھردے بھیڈاں دے اس اِجڑ نوں
ربا فیر بنا دے مِلت دل پرواسی روندا اے

ظفری دیس مرے نال جس جس نے غداری کیتی اے
ہر اِک اُتے لکھ دی لعنت دل پرواسی روندا اے

تینوں تے بس رِشتے داراں چھڈیا اے
مینوں میرے جِگری یاراں چھڈیا اے

سجن بیلی سوہنا وِیر تے ساؤ پُت
مینوں میرے سب کِرداراں چھڈیا اے

اس توں بعد لکیراں دا پندھ رُک جاندا
جد وی نقطے نوں پرکاراں چھڈیا اے

جنہیں سر کجیا سی ننگیاں اِٹاں دا
اوسے چھت نوں اج دیواراں چھڈیا اے

اس دے نال کسان دی پوری نہیں پینی
جِنی فصل نوں ساہوکاراں چھڈیا اے

میں پُھل کلیاں ویچ کے مال نہیں کھٹیا
میں گلشن نوں وچ بہاراں چھڈیا اے

ہن اس چور نوں کون پھڑے گا یار ظفر
جِس کڑمے نوں پہریداراں چھڈیا اے

اجکل جو حالات نیں آپاں رل کے آپ بنائے نیں
بچے بُھکھے رکھ کے وسّتی نے دربان رجائے نیں

تختاں اُتے بہہ کے اج درباری راگ پئے گاندے نیں
اوہ جنہاں نے پرسوں تیکر پاٹے ڈھول وجائے نیں

سب دی اپنی اپنی سوچ اے پر مینوں ایہ لگدا اے
ساڈی لاپرواہی دے ہی ساڈے اُتے سائے نیں

ہُن اوہ طاقتور نیں ہُن اوہ اپنا زور وکھاون گے
آپاں وی تے اپنے دور چ گرجے مندر ڈھائے نیں

باغ دے راکھے نے ہی اجکل باغ دا پانی ڈکیا اے
گھاء بوٹی دا کیہ میں دساں وڈے رکھ کملائے نیں

ساڈی علم پسندی ویکھو آپے بھاویں اَن پڑھ آں
فِر وی گیتاں دے وِچ آپاں ویری خوب پڑھائے نیں

چوری نالوں بُہتا دُکھ اے ظفری سینہ زوری دا
فیر عدالت دے وِچ چوراں ہار گلے وچ پائے نیں

اج حرفاں دے تاجر چپ جے
جی سرکاری شاعر چپ جے

دیس نوں جلیاں وال بنا کے
آپے دیسی ڈائر چپ جے

فیر یزیداں کربل لائی
ویکھ کے ملاں ذاکر چپ جے

جگرے والے جھوم رہے نیں
پر بے ہمتا کائر چپ جے

حاکم شہر چ کتے چھڈے
منظر ویکھ کے ناظر چپ جے

صبر دی جو تفسیر نہ جانے
اوہو نقلی صابر چپ جے

بتاں کولوں ڈر کے ظفری
اج وی عبدالقادر چپ جے

جوٹھے ملّاں نقلی پیر
چور اُچکے رسہ گیر

ماڑے دا حق کھاون والے
وس چلے تے دیواں چیر

اِک اِک مرلے خاطر ویکھو
ویراں نوں پئے وَڈھدے ویر

موئیاں نوں تے مار نہ ظالم
زہراں دے وِچ بجھے تیر

بلھے شاہ دا جوڑ نہ کوئی
پڑھ ویکھے نیں غالب میر

جو کھیڑے دی منکوحہ اے
اوہ نہیں وارا کھاندی ہیر

شعر مرے نوں جیون بخشے
ظفری اکھراں دی تقدیر

اس باغ دا پھلنا مشکِل اے
جو پُھل کلیاں دا قاتِل اے

میں پھٹ نوں سیواں کاہدے لئی
جد پیڑ ہی میرا حاصِل اے

مِن اس وی پتھر مارے نیں
جو آپ گناہ وِچ شامِل اے

ایہ بیڑی واپس نہیں مڑنی
ہن چھلاں نیں یا ساحِل اے

رستہ وی شالا اِک ہوندا
جد اپنی اکو منزِل اے

اس نوں ''دریا دِل'' کر مولا
جس دے بوہے تے سائِل اے

اک سچے رب توں بعد ظفر
بس کملی والا کامِل اے

تری وِکری زیادہ اے توں مایا ڈھیر کھٹی اے
میں جھوٹھی سونہہ نہیں کھاہدی مری سنسان ہٹی اے

خدا دیوے ہدایت اوس نوں میں ہور کیہ آکھاں
جو مینوں پیہہ رہی اے اوہ زمانے بھر دی چھٹی اے

سویرے ست وجے مینوں توں روندا چھڈ کے جانا سی
مرا رب جاندا اے میں کِویں اوہ رات کٹی اے

اجے یاداں دیاں چھمکاں ذرا کجھ دیر نا ماریں
اجے چھلیں نہ زخماں نوں اجے کجھ پِیڑ گھٹی اے

جو اج دے دور وِچ وی سب دی دھی نوں دھی سمجھدا اے
اوہ احمد خان ہے میرے لئی اوہ دلا بھٹی اے

کہیا جی آیاں نوں کِس نوں تے کِس نوں گھوریاں پائیاں
جے پچھناں ایں تے دس دیناں تری ہر گل میں رٹی اے

اساڈا مِلنا اوکھا اے اساڈے ویری تگڑے نیں
میں ہاں اعوان سلکوٹی، اوہ لدھیانے دی جٹی اے

تیرے باجھ نہیں سر دا مرشد آ جا یار
ہُن نہیں وقت گزر دا مرشد آ جا یار

آساں والے ویڑھے اِنج ویرانی اے
جِسراں سوکا تھر دا مرشد آ جا یار

توں ایں سِدھا سادا ویری شاطر نیں
ڈر ہے ایسے ڈر دا مرشد آ جا یار

چور پرانے سد کے لُٹن لگا ای
راکھا سی جو گھر دا مرشد آ جا یار

اِٹاں وٹے پتھر ہنس کے سہہ جاندا
عاشق ہجر نہیں جر دا مرشد آ جا یار

تیری لوڑ وی ہے پر لوڑ توں ودھ یارا
ویکھن نوں چِت کر دا مرشد آ جا یار

رانجھے وانگوں کن پڑوائی پھر دا ای
کجھ تے سوچ ظفر دا مرشد آ جا یار

تُوں جو آکھیں اوہو سوچاں شاواشے
تیرے کہن تے بُوتھا کھولاں شاواشے

رب نے مینوں آپ ''ارادہ'' دِتا اے
اپنے ازلی حق نوں رولاں شاواشے

مینوں تے توں زہر کھوانا چاہنا ایں
میں تیرے لئی شربت گھولاں شاواشے

پلڑے ساویں کرن دا حکم خدا دا اے
تیری خاطر گھٹ ودھ تولاں شاواشے

تیرے ہر اِک ویری اگے کھڑ جاواں
تینوں ویکھ کے ڈگمگ ڈھولاں شاواشے

میں ماڑے نوں ٹُھڈّے ماراں تیرے وانگ
تگڑے ساہویں ہَولی بولاں شاواشے

ظالم نوں سردار بنا کے یار ظفر
مظلوماں نوں پھڑیا فوجاں شاواشے

اوہ جے نہیں اوہ اُگے نیں
اوہ انساناں توں اُچے نیں

ساڈے ہتھاں وچ کنڈے نیں
اوہناں دے مونہیں گُچھے نیں

اوہ جوس انگوری پیندے نیں
ساڈے نلکے وی سُکّے نیں

وستی نیندر نوں ترسے گی
جاگن والے جو سُتے نیں

ساڈا سونا وی پِتل اے
اوہناں دے وٹے سُچے نیں

جو دین پناہواں چوراں نوں
اوہناں توں بہتر کُتے نیں

اوہ اترے نیں اسماناں توں
اوہ ہر قانون توں اُتے نیں

اج قابل نیں تعظیماں دے
کل کہندے سی اوہ لُچے نیں

جھکھڑ دے وِچ باری کھولاں کاہدے لئی
میں دیوے دا چانن تولاں کاہدے لئی

میں پُھلاں توں خُشبو منگن آیا واں
میں تیری کنڈیاری پھولاں کاہدے لئی

تینوں میتھوں وکھ ہوون دی جلدی اے
میں وی اپنی گل توں ڈولاں کاہدی لئی

رب چاہوے تے پتا وی ہل سکدا نہیں
دنیا اگے فیر قلولاں کاہدے لئی

میرے لئی وی من و سلوٰی گھل رہا
سکیاں سڑیاں کھاواں گولاں کاہدے لئی

توں جد میرے ''لا'' نوں حالے منیا نہیں
دس کھاں ''الااللہ'' میں بولاں کاہدے لئی

ہوشاں والے وی ظفری بے ہوشے نیں
میں اپنی مستی نوں رولاں کاہدے لئی

آس دا دیوا بالی رکھیا اکھاں وِچ
خاب ترے نوں پالی رکھیا اکھاں وِچ

جِس دے بوہے ساہویں تینوں تکیا سی
میں اس گھار نوں خالی رکھیا اکھاں وِچ

یاداں دے بوٹے نوں زندہ رکھن لئی
میں اِک بڈھا مالی رکھیا اکھاں وِچ

میں اٹھویں تُوں دسویں دے وِچ پڑھدی سی
تینوں لگداے حالی رکھیا اکھاں وِچ

اکھاں دے وِچ ویکھ کے اکھاں بول پیاں
کسراں ہجر سنبھالی رکھیا اکھاں وِچ

تینوں میرے دل چوں کڈھن آئے سی
میں لوکاں نوں ٹالی رکھیا اکھاں وِچ

جس دے لِکھے گیت زمانہ گاوے گا
ظفری یار مثالی رکھیا اکھاں وِچ

تُوں جو چاہیا اوہ کیتا اے
اساں بس وقت کٹیا اے

اساں سنتالی توں لے کے
ترا چھڈیا ہی کھاہدا اے

تُوں بس چھکو نہیں لائے
تُوں ساڈا ہتھ وی وڈھیا اے

اسانوں رون دے بیبا
اساڈا مان ٹُٹیا اے

دوے بھاشن ازاداں نوں
ایہ قیدی کِناں سادا اے

تُوں ساڈا راکھا سیں یارا
اسانوں توں وی لُٹیا اے

انگوری داب چوں ظفری
ایہ کِکر کسراں پُھٹیا اے؟

سانوں ایسے سوچ نے انھّا کیتا اے
لوڑ توں ودھ کے لوچ نے انھّا کیتا اے

ظالم حاکم چن کے بعدوں روندی اے
قوم نوں اِس اپروچ نے انھّا کیتا اے

کِسراں روکاں گلیوں لنگھدے ڈھولن نوں
تلکن ویڑھے موچ نے انھّا کیتا اے

درد دا دارو کیتا اِنج طبیب مرے
پھٹ نوں نِت کھروچ نے انھّا کیتا اے

اِک چونبھڑ نے وستی پھٹر کیتی اے
سدھ نوں گال گلوچ نے انھّا کیتا اے

بلدیاں ریتاں اُتے تھل دی ہرنی نوں
کیچ دے خان بلوچ نے انھّا کیتا اے

مینوں ظفری باجھوں کجھ وی دِسدا نہیں
چندرے عِشق دی نوچ نے انھّا کیتا اے

سچ تے پردہ پایا ای ناں سچی دس
جھوٹھ دا جھنڈا لایا ای ناں سچی دس

جس نوں نیواں کر کے اُچا ہویا سیں
اوہنوں کول بٹھایا ای ناں سچی دس

پگ دے اُتے لگی کالک دسدی اے
بوٹاں نوں چمکایا ای ناں سچی دس

جِسراں تیرے پُت نے تیئں نال کیتی اے
بے بے نوں تڑپایا ای ناں سچی دس

جمہوری راگاں دے اندر گا کے فیر
جبر دا گیت سنایا ای ناں سچی دس

جھدے اگے کندھ اسارن ٹریا سیں
اوہو در کھڑکایا ای ناں سچی دس

نیندر دی تھاں اکھاں وِچ جگراتے نیں
خاباں نوں پرتایا ای ناں سچی دس

اج وی شوہدا تیرے نعرے لاندا اے
ظفری نوں بہکایا ای ناں سچی دس

یا توں آپے پھیرا پاندا
یا فِر مینوں کول بلاندا

راہ تیری وچ گھار اے میرا
لنگھدا لنگھدا جھاتی پاندا

جھوٹھی مُوٹھی سُتی ہوندی
سچی مُچی آن جگاندا

سینے نال ملا کے سینہ
بانہواں دے وِچ کُوک سواندا

زخماں وِچوں خوشبو آندی
جے توں آ کے ملماں لاندا

تیرے باجھوں مر جاواں گا
جیون جوگا قسماں کھاندا

شالا سب توں پہلے ظفری
مینوں اپنے شعر سناندا

راہے اُگیاں دبّاں وانگوں
میں بے قدرا چگاں وانگوں

دعویدار امر ہوون دے
مردے ویکھے سبھاں وانگوں

نال کسے جے تک لے مینوں
مچ پیندی اے اگاں وانگوں

پہلے اس اتبار بنایا
بعدوں لٹیا ٹھگاں وانگوں

شک نوں دل چوں کڈھنا اوکھا
چھپڑے وڑیاں مجاں وانگوں

میں یاراں نوں رت پلائی
یاراں ڈنگیاں سپاں وانگوں

پڑہیا چوراں نال کھڑی سی
ظفری ستے ججاں وانگوں

حسن جمال پریتاں نال
ہجر وصال پریتاں نال

سینے دے نال لا کے اوہنے
پچھیا حال پریتاں نال

باری ساہویں بہہ کے اوہنے
کھولے وال پریتاں نال

ہر پرچی تے ناں سی اوہدا
کڈھی فال پریتاں نال

جگ نوں جگمگ کرنا ای تے
دیوے بال پریتاں نال

چیت وساکھ چ آ جاواں گا
اگلے سال پریتاں نال

رنگ ظفر دا کنکاں ورگا
ہویا لال پریتاں نال

ہجر نے آس دے دیدے کارے
کر نہیں سکیا وصل نظارے

فصل مری نوں لا کے تیلی
فیر شریکاں سینے ٹھارے

لُولے پنڈ نوں لُٹ کے لے گئے
ساؤ سُتے رہ گئے سارے

چانن دے وچ ڈب جاندے نیں
چن دے نیڑے ہو کے تارے

اوہنے ساتھوں نیندر کھوئی
آپاں جس توں سُفنے وارے

حق سچ دے پرچارک سی جو
اوہ وی بیٹھے وچ دربارے

توں ماڑے دا ساتھ نہیں دیندی
تینوں رب پچھے سرکارے

لمی نیندر سو کے اُٹھیاں
واڈھی دے موسم وِچ اُگیاں

مینوں اس تھاں دبناں بچیو
جس دے ادریویں وِچ مریاں

پترا تیرے نگھ دی خاطر
میں یورپ دی ٹھنڈ وِچ ٹھُریاں

ہن تے اوہ وی اپنا جاپے
میں جس دیس چ آ کے وسیاں

میں نہیں ڈر دا نیھرے کولوں
میں سورج دی ککھ وچ پلیاں

مینوں راہ نے رستہ دِتا
میں جد سدھی لیکے ٹریاں

الا اللہ دے وانگر ظفری
میں منکر دی ہک تے وجیاں

اکھاں لڑیاں دے وِچ موت
رنگاں رلیاں دے وِچ موت

لوک گھراں وچ قیدی ہوئے
شوکے گلیاں دے وِچ موت

بانگ مسیتے مدھم ہوئی
مندر ٹلیاں دے وِچ موت

ہتھاں نال نہ ہتھ ملائیں
بیٹھی تلیاں دے وِچ موت

ہونٹھ رسیلے پھنیر ناگ
اجکل چھپیاں دے وِچ موت

ظفری گجرے لے نہ آویں
پُھلاں کلیاں دے وِچ موت

نہ ہور اِک مُکھیا چوراں ہتھوں مر دا
جے چوکیدار چوکیداری کر دا

سلاماں کریئے راہے لنگھدیاں نوں
ایہ یک طرفہ سیاپا ہُن نہیں سر دا

تساں دہشت دیاں ہٹیاں سجایاں
تساں کیتا اے کاروبار ڈر دا

اوہ تے سردار بن جاندا اے لوکو
جو ہر ویلے اوہناں دا پانی بھر دا

دباون والے دابی جاوندے نیں
جرن والا جدوں تیکر ہے جر دا

ترے تے دریا لعنت بھیجنی سی
توں وگدے پانیاں تے جے نہ تر دا

توں جس تے پُرسیاں دی آس لائی
اوہ سن کے ہس پیا نوحہ ظفر دا

جہدا تخم رذیل ہوندا اے
اوہدا پھل ذلیل ہوندا اے

جتی لمی چپ ہوندی اے
اوناں جبر طویل ہوندا اے

روگاں دی پرہیا دے اندر
انگ دا درد وکیل ہوندا اے

جے منزل دی آس نہ ہووے
اِک اِک گز وی میل ہوندا اے

جہدی کوئی سار نہیں لیندا
اوہدا رب کفیل ہوندا اے

ہونی اوتھے لے جاندی اے
جتھے عزرائیل ہوندا اے

ظفری باپ خلیل جے ہووے
پت وی اسماعیل ہوندا اے

ویلے رخ پرتایا ہووے
جاون والا آیا ہووے

اس وی مونہہ سر کجیا ہووے
میں وی بھیس وٹایا ہووے

اکھاں دے وچ پا کے اکھاں
ہتھاں وِچ ہتھ پایا ہووے

متھا میرا چُم کے اوہنے
میرا خون ودھایا ہووے

پورے پنڈ نوں پچھے کر کے
مینوں کول بٹھایا ہووے

جہڑے سُفنے تکدا ہوواں
اوہنے آن جگایا ہووے

میرا تن من ڈھا کے ظفری
مینوں فیر بنایا ہووے

لے آندا سو فیر بنا کے
اِک کھوتے نوں شیر بنا کے

گند اکٹھا کر کے شوہدا
سٹ دیوے گا ڈھیر بنا کے

کُھلّم کُھلا ویچ رہیا اے
دھرکونے نوں بیر بنا کے

تکڑی نوں اگ لا دِتی سو
رتی بھر دا سیر بنا کے

شِکرے کولوں مروائے گا
کاں دے بوٹ بٹیر بنا کے

دیس نوں پینڈے پا دتا سو
ہینڈ بریک دا گیر بنا کے

جگرا وانگ پہاڑاں رکھیے
ظفری یار دلیر بنا کے

دل دی ہر گل بُجھ لیندا اے
جہڑا سینے وچ رہندا اے

اوہدے باجھ غزل نہیں بن دی
چندرا شعر چ آ بہندا اے

کربل وچ نہ وسیا جہڑا
ہن کیوں بدل وس پیندا اے

رو رو انّھا ہوون والا
عشق وچھوڑا کد سہندا اے

''میں'' نوں مار کے میرا ہوجا
مرشد ایہو کیوں کہندا اے

کِرچی کِرچی ہوندا تکیا
شیشے دے نال جو کھہندا اے

اوہ پیراں دا پیر کہاوے
ماڑے کولوں جو ڈھیندا اے

* * *

دل وچ اٹھیاں سوڑاں نیں
سانوں تیریاں لوڑاں نیں

اِک مِک ہوون دِتا نہیں
تیرے جوڑاں توڑاں نیں

ہیر جے خیراں پاوے تے
جوگی لکھ کروڑاں نیں

توں وی لُٹن آیا ایں
تینوں کاہدیاں تھوڑاں نیں

منزل تاک چ بیٹھی اے
ایویں لائیاں دوڑاں نیں

سانوں شہر بھلایا اے
تیرے کنگرے موڑاں نیں

ظفری کنڈ لوا دتی
عمروں پہلے جوڑاں نیں

صرف ہونا اصیل کافی نہیں
ہن وفا دی دلیل کافی نہیں

قاضی ویری دے ڈیرے تکیا تے
مینوں لگیا وکیل کافی نہیں

حاکما کیوں یزید بننا ایں
پہلے والا ذلیل کافی نہیں

میں تے دریا نوں ڈِیک لا جاواں
توں جو لائی سبیل کافی نہیں

لڑنا پیندا اے حق جتاون لئی
تگڑے اگے اپیل کافی نہیں

پُت وی قربان کرنا پیندا اے
اگ چ پھسیا خلیل کافی نہیں

ظفری لہراں نوں رام کر دا اے
تیرے نیناں دی جھیل کافی نہیں

ایناں سچ بتھیرا سچ اے
کجھ تیرا کجھ میرا سچ اے

بُھکھّے نوں جگ بُھکھّا جاپے
اَنھّے دے لئی نھیرا سچ اے

جے کر آس ملن دی ہووے
چوری کاگ بنیرا سچ اے

ماڑے دا ویڑھا وی بیٹھک
تگڑے دے لئی ڈیرا سچ اے

سخیا تیرے در توں میرا
خالم خالی پھیرا سچ اے

جھوٹھی فیر کسان دی جائی
پڑھیا وچّ وڈیرا سچ اے

جج اے تیرے جانن والا
میرا جھوٹھ تے تیرا سچ اے

نھیرے توں نہیں ڈرنا ظفری
راتوں بعد سویرا سچ اے

منگ رہیا اے فیر اِک واری
ساتھوں اک جاہل سرداری

رالاں کڈھ کے ویکھ رہے نیں
ساڈی زِیویں نوں پٹواری

توں جد زہر نوں امرت کیہا
تھو تھو کیتا خلقت ساری

طاغوتاں دا چاکر بنیوں
چھڈ کے اپنی ذِمے داری

اگ لگدی نہ شیشے ٹُھڈے
جے توں کر دوں چوکیداری

بے تقصیرے قید کرائیں
در در تیری تھانیداری

ساڈا بہانہ لا کے ظفری
اوہنے اپنی جون سنواری

لیکھاں مارے ڈُبدے پئے نیں
ازلوں ہارے ڈُبدے پئے نیں

پچھلی وار وی ڈُبے سی جو
فیر وچارے ڈُبدے پئے نیں

گلیاں دے وچ کھیڈن والے
چن تے تارے ڈُبدے پئے نیں

پپلی، لیگی تے انصافی
قسمیں سارے ڈُبدے پئے نیں

سارے لیڈر کُوڑ منافق
سب دے لارے ڈُبدے پئے نیں

ہمتوں ودھ امداد کراں گے
ساڈے پیارے ڈُبدے پئے نیں

اَنھّے گارے دے وچ ظفری
نین کٹارے ڈُبدے پئے نیں

جسراں باغ بہاراں نال
محفل سجدی یاراں نال

میرے تے بندوق نہ تان
مینوں مار وچاراں نال

ویکھ کے چپ آں ہور کیہ چاہناں
میں وی ڈانگاں ماراں نال

جے پنجتن نے معاف نہ کیتا؟
جو جو ہویا باراں نال

شہر وساون والے اکثر
موہ رکھدے نیں غاراں نال

دل دی وستی جِت نہیں سکیا
کوئی وی ہتھیاراں نال

چھوٹی گل نہیں کر دے ظفری
بیٹھن جو سرداراں نال

ظلم دا ریلا لنگھ جانا ایں
ایہ وی ویلا لنگھ جانا ایں

منگویں عزت نقلی رونق
وقتی میلہ لنگھ جانا ایں

اوہنوں لگدائے پل صراطوں
پیسہ دھیلا لنگھ جانا ایں

اُٹھے پیر سلوٹاں والا
وقت البیلا لنگھ جانا ایں

جِس توں پار ہے یار دی وستی
میں اوہ بیلا لنگھ جانا ایں

جھوٹھی حب الوطنی والا
خالی ٹھیلا لنگھ جانا ایں

ظفری ڈر کے چپ نہ وٹیں
جبر جھمیلا لنگھ جانا ایں

نہ "یس" آکھاں نہ "نو" آکھاں
جو توں آکھیں اوہو آکھاں؟

ہن ایناں وی میں انّھا نہیں
تیرے صِفرے نوں سو آکھاں

جو تھتھا کر دے جیبھاں نوں
میں اکھراں وچ پرو آکھاں

میں تیرے نیلے تھوتھے نوں
دس کِسراں کھنڈ گھیو آکھاں

میں ایس لئی چپ وٹی اے
توں سندا نہیں میں جو آکھاں

میں پُھل چوں شہد چرانا ایں
بُلھیاں دے نیڑے ہو آکھاں

چانن دا ویری فیر ظفر
آکھے نھیرے نوں لو آکھاں

ہر منہ ذور نوں پھڑوا داں گے
ننگے کر کے نچوا داں گے

جے توں سانوں اکھاں کڈھیاں
تیرا شجرا کڈھوا داں گے

مذہب دے مونڈھے تے رکھ کے
نفرت دی گن چلوا داں گے

تیرا مرنا طے ہویا تے
ملکوں باہر وی مروا داں گے

آپاں سب دی سروس کیتی
تیرے نٹ وی کسوا داں گے

پاک وطن توں فارغ ہو کے
غزوہ ہند وی کروا داں گے

قوم دی خاطر ہر ششماہی
مِلی نغمے بنوا داں گے

میں حسداں وچ نہیں سکیا میں خُشیاں وچ نہیں ڈُھلیا
میں آپے اپنا ویری آں مرے تے بھید جد کُھلیا

میں اکھاں میٹ کے اوقات اپنی ویکھ لینا واں
جدوں چھڈیا سی توں مینوں میں اوہ منظر نہیں بُھلیا

بھلا کے یار دا روسا توں بُھکھّ دا ناچ نچیں گا
کِتے پنجاب دی حالت جے آ کے ویکھ لیں بلھیا

بچاون دے بجائے ڈبدیاں دی فوٹو کھچ دے نیں
جدوں دا دنیا بھر وِچ کیمرے دا نھیر ہے جھلیا

میں وی یوسفؑ دے بابا وانگ رو رو انھا ہویا واں
مرا مزدور عرباں وِچ پڑھاکو یورپیں رُلیا

مرا ماہی محمد بخش دے اشعار ورگا اے
جدوں بولے تے لگدا اے کہ ددھ وِچ ماکھیوں گُھلیا

ہوا تیری کسے دن اوس آپے ہی کڈھا دینی
توں جس دے کہن تے ظفری غبارے وانگ ہیں پُھلیا

یا تے تیری تمبڑی جانے
یا فر میری چمڑی جانے

کِناں اوکھا پتر پلدا
رب جانے یا امبڑی جانے

پڑھیا وِچ گواہ کیوں مکرے
ڈر جانے یا دمڑی جانے

لمبڑ راتیں کِھتے جاندا
یا کاما یا لمبڑی جانے

اوہدے سر سرداری پھبدی
جہڑا چنگی مندڑی جانے

ٹھکرایاں دی قیمت ظفری
کاغذ چُن دی چنگڑی جانے

جاہل دی تکریم نہ کرنا
جابر نوں تسلیم نہ کرنا

حق سچ دے لئی لڑ دے رہنا
چھوٹھاں دی تعلیم نہ کرنا

رب دا حکم نہ منے جہڑا
حاکم دی تعظیم نہ کرنا

شعراں وِچ شعور نہیں تے
لفظاں نوں تنظیم نہ کرنا

تہذیباں دے بت بنا کے
خالق نوں تجسیم نہ کرنا

رب دی رسی گُھٹ کے پھڑنا
وحدت نوں تقسیم نہ کرنا

جے توں عشق سلامت رکھنا
ظفری الف نوں میم نہ کرنا

میں ہر کارا کر جاواں گا
اوہ آکھے تے مر جاواں گا

اوہدا رنگلا ہتھ چمن لئی
جان تلی تے دھر جاواں گا

روسے ہاسے بن جاون گے
میں جد اوہدے گھر جاواں گا

جے میں اوہدا سر نہ کجیا
اپنی پگ وی ہر جاواں گا

ہیرے موتی ٹوماں سانبھ
میں تیلا واں تر جاواں گا

ویکھ کے کالی ویگو اوہدی
اوہنوں لگدائے ڈر جاواں گا

ظفری مر دا مر دا وی میں
ویری دا گھٹ بھر جاواں گا

گونگی ہوجا چپ دا کر پرچار کڑے
جینا ای تے جِھ تے جندرا مار کڑے

سرخ سلایاں تینوں انھّا کر دینا
اکھاں دو توں کر نہ بیٹھیں چار کڑے

جنگل بیلے ست بسم اللہ ٹر جاویں
اجکل وحشی پھر دے وِچ بازار کڑے

میرے بچے گھار سپارا پڑھدے نیں
مینوں ملاں اُتے نہیں اتبار کڑے

توں کہنی ایں بچے سانجھے ہوندے نیں
لگدا اے توں پڑھدی نہیں اخبار کڑے

تن دے غاصب، یا فر حق وراثت دے
ماپے چھڈ کے تیرے دعوے دار کڑے

مریا نہ تے ظفری لِکھدا رہوے گا
تیرے اُتے ہوئے اتیاچار کڑے

اج وی پردے کھسے نیں اج وی کوئی سُتے نیں
اج وی خیمے اجڑے نیں اج وی کوئی سُتے نیں

اج وی قہر کمائے نیں مظلوماں تے فوجاں نیں
چُن چُن گھبرو مارے نیں اج وی کوئی سُتے نیں

اج وی نیزے بازاں نیں راہیں پہرے لائے نیں
اج وی بچے تسے نیں اج وی کوئی سُتے نیں

اج وی وڈے لشکر نے کُوڑ نوں سچ بناون لئی
رج کے گاٹے وڈھے نیں اج وی کوئی سُتے نیں

ظفری مینوں لگدا اے اج وی کوئی قاتل نیں
ہر وعدے توں مکرے نے اج وی کوئی سُتے نیں

یار نوں رج کے ویکھن دا
سب نوں حق اے ہسن دا

تاں وی تینوں چننا سی
مِلدا وقت جے سوچن دا

مینوں سینے لانا ایں؟
ہتھ تے چھڈ دے سوکن دا

خورے چھڈ کے نہ جاندا
آہر جے کر دی روکن دا

ڈِڈھ دی کارستانی اے
شوق نہیں سی نچن دا

کر کے کھانا اوکھا اے
ٹھرک جے ہوئے منگن دا

ننگی وِڈیو یار ظفر
اجکل مُل ہے بولن دا

ٹُٹیاں کھمباں دی میں ڈار بناواں گا
میں وی نقطے توں پرکار بناواں گا

جس تے اُنگل رکھاں گا او جِتے گا
جس نوں چاہواں گا سردار بناواں گا

مینوں چندرے ویری تے اتبار نہیں
تینوں ہتھیں مار مزار بناواں گا

بٹھی وِچ دھخا کے ظلم دے سنگل نوں
مظلوماں دے لئی تلوار بناواں گا

بھاویں میری ساری پیلی وِک جاوے
تیری کوٹھی ساہویں گھار بناواں گا

میرے کولوں شعر بِنا کجھ بنیا نہیں
اوہ سمجھی سی کاروبار بناواں گا

جے کر میرے وس وِچ ہویا یار ظفر
اپنے بچیاں نوں فنکار بناواں گا

در در تے جو لُور دی گل اے
اوہ چندرے مجبور دی گل اے

جھڑی اوہدے موہنہ چوں نِکلے
بس اوہو دستور دی گل اے

تیجے چوتھے تے وی نہیں جے
نمبر ون تے دور دی گل اے

ظالم ساہویں حق دا نعرہ
نھیرے دے وچ نور دی گل اے

رب دی تانگھ فقیراں نوں اے
مُلّاں کول تے حور دی گل اے

لکڑہارے نوں وی دسو
پُھٹن والے بور دے گل اے

یار نے جو وی کیتی ظفری
ہر گل موتی چُور دی گل اے

ہاڑا معصوماں دی جان بچایئے کنج
انساناں دے گل وِچ سنگل پایئے کنج

وحشی روپ وٹا کے راہیں پھر دے نیں
بچے کلے چھڈ کے کم تے جایئے کنج

دو ویلے دی روٹی رج کے لبھی نہیں
تھاں تھاں اتے پہریدار بٹھایئے کنج

کہڑا چا تے کاہدا جشن ازادی دا
لاشاں ویڑھے رکھ کے جھنڈے لایئے کنج

ہر پاسے بُھکھ نچدی پئی اے حاکم جی
''سب اچھے دی'' پیریں جھانجر پایئے کنج

پڑھیاں لِکھیاں رل کے تینوں چُنیا سی
ان پڑھ روٹی منگدے نیں پرچایئے کنج

خُش خُش رہنا چنگی گل اے پر ظفری
ماتم والے گھر وچ گانے گایئے کنج

بھرے جوبن چ جو مریا، مرن والے دی غلطی سی
اوہ قاتل توں نہیں ڈریا، مرن والے دی غلطی سی

جے اوہدی جان بچ جاندی کمائی فیر کر لیندا
اوہ ڈاکے نوں نہیں جریا، مرن والے دی غلطی سی

اوہ خطرے ویکھدا کِسراں تے ڈر نوں پالدا کِتھے
اوہ بُھکھ دے نال سی بھریا، مرن والے دی غلطی سی

وڈیرے دے سُگھڑ پُتراں دے ساہویں کھڑ گیا شوہدا
بِنا کھیڑے نہیں ہریا، مرن والے دی غلطی سی

کمینے دریا دے کنڈے تے پہرہ لا کے بیٹھے سن
اوہ منجدھاراں دے وِچ تریا، مرن والے دی غلطی سی

قسم کھاہدی سی اوہنے پربتاں تے جھنڈے گڈن دی
اوہ برفاں وچ نہیں ٹھریا، مرن والے دی غلطی سی

ظفر جتھے زمانہ پیر پاون توں وی ڈر دا اے
مرن والے نے سر دھریا، مرن والے دی غلطی سی

سچے جھوٹھے ہوگئے نیں
جھوٹھے سچے ہوگئے نیں

جھولی وِچ جو پُھل سی پائے
سارے وٹے ہوگئے نیں

باپ نے چپ وٹ لئی اے
بچے وڈے ہوگئے نیں

ہاسے لکوں ٹُٹ گئے تے
اتھرو تگڑے ہوگئے نیں

لوڑ وڈی ہوگئی اے
لوک نِکے ہوگئے نیں

غیر دی پوڑھی تے چڑھ کے
بونے ملے ہوگئے نیں

تاریاں نوں دس دے ظفری
دن چ نھیرے ہوگئے نیں

کامے دُھپاں جردے نیں تے، جٹاں دا پڑ سجدا اے
اونی اجرت لبھدی ناہیں جِتاں مڑکا وگدا اے

جھڑا لیکھک نال اکلاپے لڑدا لڑدا مریا سی
سنیا اوہدے ناں تے اجکل وڈا میلہ لگدا اے

ربا دس کھاں ایسے مینہ نوں کسراں رحمت آکھاں میں
مرلے تسے چھڈ کے جھڑا محلاں اتے وسدا اے

رب دے ناں تے لوکاں جنے رب دے بندے مارے نیں
میں تے سن کے ڈر جانا واں جد وی نعرہ وجدا اے

شاہا تیرے آل دوالے کھچاں مارن والے نیں
اوہنوں کھڈے لا دینا ایں جہڑا بندا پچدا اے

نھیرے ونڈن والے بہہ کے ایہو گلاں کر دے نیں
خورے گھار ظفر دے کسراں اج وی دیوا بلدا اے

چوراں دے سردار تے لعنت
بے ہمتے سالار تے لعنت

لوکاں دے ایمان خریدیں
تیرے ہر بازار تے لعنت

جس دی راہیں دھمکی لاویں
اس چِٹھی اس تار تے لعنت

مظلوماں تے ہسن والے
ظالم دے دربار تے لعنت

جس دے واسی چور اُچکے
اُس ویڑے اُس گھار تے لعنت

جس انصاف چ ڈنڈی ماری
قاضی دے کردار تے لعنت

جھڑا دھرتی ماں نوں ویچے
ظفری اُس غدار تے لعنت

مرے لئی سیکڑا وی لکھ اے بیبا
مرا پریوگ تیتھوں وکھ اے بیبا

مرا **ٹُکر** دا مسلا حل نہیں ہویا
تری چن تاریاں تے اکھ اے بیبا

مرا پُتر مرے خاباں دا مرکز
وڈیرے دی گلی دا ککھ اے بیبا

تری دولت وی تیرا امتحان اے
مری غربت مرا پارکھ اے بیبا

اوہ تینوں تھاں تھاں رسوا کر رہیا اے
نبھایا جیس دا توں پکھ اے بیبا

ہوئے اج خیر شالا عاشقاں دی
تری قاتل دے ورگی دکھ اے بیبا

❁❁❁

''میں'' ''میں'' دا منتر رُکیا اے
میں سر سجدے وِچ سُٹیا اے

جھوٹھے سج دھج کے بیٹھے نیں
جو سچا اے اوہ لُکیا اے

اج اکھ چوں چشمہ پُھٹیا نہیں
اج خون دلے وِچ سُکیا اے

جتھے توں نفرت بیجی سی
اِس تھاں اندھولن اُگیا اے

دل مسجد وِچ وی لگیا نہیں
خبرے رب میتھوں رُسیا اے

پتھر موہنہ اَڈ کے بیٹھے نیں
میں پہلا پیر ای پُٹیا اے

توں یار ظفر نوں ملیا نہیں
توں بس لوکاں توں سُنیا اے

کھوبے دے وِچ نپے گئے آں
آڈاں وانگر ٹپے گئے آں

جتھے جتھے ہونٹھ سی کھولے
اوتھے اوتھے ٹھپے گئے آں

مرتداں دی وستی دے وِچ
رب دے وانگوں جپے گئے آں

پہلی وار سی لٹن نکلے
پہلی وار ای کپے گئے آں

دیس نے ساڈی قدر نہ کیتی
دنیا بھر وِچ چھپے گئے آں

پُرکھاں دی رہتل نوں لبھن
آپاں فیر ہڑپے گئے آں

ظفری بندے کم دے ساں پر
وانگ صحیفے ٹُھپے گئے آں

پہلوں پچھلے قول نبھاؤ حاکم جی
فیر نروئے خاب وکھاؤ حاکم جی

جے حالات دی ذمے داری لینی نہیں
تختوں اترو گھر نوں جاؤ حاکم جی

جے تہاڈا وی قبلہ کعبہ مکے نہیں
سر سٹو تے ڈنگ ٹپاؤ حاکم جی

جے لوکائی نے رُکھی وی کھانی نہیں
فیر تُسی خسماں نوں کھاؤ حاکم جی

سبھے دوڑاں کچھوکُمے جِت دے نہیں
تھوڑی جہی رفتار ودھاؤ حاکم جی

ہن مِٹی نوں گونگلواں توں جھاڑو نہ
ہن ساڈے تے مٹی پاؤ حاکم جی

بھکھا بھانا رہ کے وی گھبرائے نہ
ظفری دا مونڈھا تھپکاؤ حاکم جی

ظالم دی یلغار نوں اک دن روکاں گا
قاتل دی تلوار نوں اک دن روکاں گا

جہڑا پھاں پھاں کردا ے صرف غریباں تے
قصبے دے سردار نوں اک دن روکاں گا

کافر کافر والی کھیڈ مکانی اے
مسلک دی تکرار نوں اک دن روکاں گا

جہدے اتے بس مایوسی چھپ دی اے
اس چندری اخبار نوں اک دن روکاں گا

جنہیں ساڈے خاباں دا مُل وَٹیا اے
اس جھوٹھے سردار نوں اک دن روکاں گا

جہدا ڈایامیٹر ودھی جاندا اے
غاصب دی پرکار نوں اک دن روکاں گا

کھا نہ جاون ساڈی رہتل یار ظفر
شہراں دی رفتار نوں اک دن روکاں گا

ڈگے آں تے اٹھے وی ساں کل دی گل اے
ہارے آں تے جتے وی ساں کل دی گل اے

جے اج بوتھے لمکے نیں تے فر کیہ ہویا
بھڑکاں مار کے ہسے وی ساں کل دی گل اے

دل ٹُٹیا اے درد وی ہے پر کوئی گل نہیں
خُشیاں دے نال رجے وی ساں کل دی گل اے

شیخی خور گھمنڈی ویری دے سینے وِچ
تیراں وانگوں وجے وی ساں کل دی گل اے

اک دوجے دے ہتھوں لڈو وی کھاہدے سی
وچ مدانے نچے وی ساں کل دی گل اے

انہونی نوں ہونی وِچ بدل دتا سی
گجے وی ساں وسے وی ساں کل دی گل اے

ہردے اوہ نیں جہڑے ہمت ہارن ظفری
ہردے ہردے جتے وی ساں کل دی گل اے

جہڑا کہندا سی میں تیتھوں وکھرا نہیں
ہن اوہ چندرا کال وی میری سندا نہیں

واہ واہ آکھن والے لکھاں ویکھے نیں
شعر نوں سمجھن والا اِک وی لبھا نہیں

تینوں عید مبارک ہووے یار مرے
میرا حالے بُھکھ دا روزہ کھلیا نہیں

تیجی رات نوں اکھاں دھوکا دے دِتا
کِسراں آکھاں باجھ ترے میں ستا نہیں

بوڑھ دے ہیٹھ تے گھاء وی ساوا نہیں ہوندا
ایسے لئی استاد میں وڈا پھڑیا نہیں

مینوں عشق پچھان کرائی مالک دی
میتھوں ہور کسے دا نعرہ وجیا نہیں

مطلب پورا ہون دے مگروں یار ظفر
ہے وے ''کوئی'' جنھے مینوں چھڈیا نہیں؟

رب دے ساہویں ہووے گی جد حاضری
اوہنوں دساں گے تہاڈی بے حسی

کاپٹر آئے نہ آئے کوبرے
ہونی ریلے اتے چڑھ کے آ گئی

کجھ نیں کیدو ورگے کجھ کچے گھڑے
چھڈ دو ایہناں لیڈراں دی عاشقی

کوئی وی لے کے عصا آیا نہیں
اتھرا دریا کھا گیا اے زندگی

رون والے نعرے کسراں لان گے
کجھ دناں لئی جلسے کر دو ملتوی

اوہ خدائی نوں نہیں جے رولدے
جہڑے کر دے نیں خدا دی بندگی

ظفری سینہ پِٹ رہیا سی بیٹھ کے
جھات اس تے جد میں پائی آخری

سوچ نوں دبی رکھ جے جینا چاہنا ایں
بُلھ نوں چِتھی رکھ جے جینا چاہنا ایں

سر تے پگ نہ رکھیں وڈھیا جائیں گا
گل وِچ رسی رکھ جے جینا چاہنا ایں

بوہے اگے بیٹھ سلاماں کر دا رہ
جُتیاں چٹی رکھ جے جینا چاہنا ایں

عزت مان تران تے بوٹے انکھاں دے
جڑ توں پٹی رکھ جے جینا چاہنا ایں

چھج پرانے گُر اِک مینوں دسیا اے
سب نوں چھٹی رکھ جے جینا چاہنا ایں

خورے کہڑے ویلے ٹُٹنا پے جاوے
ساہ نوں دسی رکھ جے جینا چاہنا ایں

غیرت توں بِن جینوں بہتر موت ظفر
مُچھ نوں وٹی رکھ جے جینا چاہنا ایں

انصافاں دے ٹل نوں پٹن چلیا واں
اَنھّی دیوی کھوہ وِچ سٹن چلیا واں

جس دے باپ نوں ملکاں سجدا کیتا سی
اوس کڑی دی پت نوں لٹن چلیا واں

شوہدا، روپ وٹا کے چینگے لاندا اے
میں شیشے دی سنگھی گھٹن چلیا واں

میں شبھداں دی تانگھ چ مرنا نہیں چاہندا
میں شعراں دی قیدوں چھٹن چلیا واں

میں تیری مٹی دی بیعت نہیں کرنی
میں کربل دی ریت چ پھٹن چلیا واں

ظفری کجھ نہ کجھ تے نھیرا گھٹے گا
میں تارے دے وانگوں ٹٹن چلیا واں

چوراں دی اج شان ودھائی چوراں نے
چوراں لئی تحریک چلائی چوراں نے

پاک وطن دے کونے کونے توں چُن کے
چوراں دی زنجیر بنائی چوراں نے

فیر اک واری بخشو موقع لٹّن دا
بوہے دی کُنڈی کھڑکائی چوراں نے

چِبھڑ نوں خربوزہ ثابت کرنوں بعد
اَک دے ددھ دے کھیر پکائی چوراں نے

لوٹی والا مال حلال کراون لئی
مُلّاں دے سر پگ بنھوائی چوراں نے

اِک دن آپے سڑ سواہ ہو جاون گے
دیس مرے وِچ اگ جو لائی چوراں نے

وڈے ڈاکے مار جے سادھ کہانا اِیں
ظفری مینوں گل سمجھائی چوراں نے

سارے نہیں تِن چار ای چنگے لگدے نیں
مینوں گوڑے یار ای چنگے لگدے نیں

سیمنٹ بجری کھاد بنانا ٹھیک نہیں
فوجی ہتھ ہتھیار ای چنگے لگدے نیں

کم عِلمیں ای وارا کھاون مُلّاں نوں
وید نوں وی بیمار ای چنگے لگدے نیں

میں جس کر کے ڈھیر کتاباں لکھ بیٹھاں
اوہنوں تھانیدار ای چنگے لگدے نیں

مینوں تیری فوٹو دے نال مطلب نہیں
مینوں بس اشعار ای چنگے لگدے نیں

شہ رگ چھڈ کے جنگل وِچ رب لبھدا اے
صوفی نوں اوتار ای چنگے لگدے نیں

ظفری نسلی یار دلاں وِچ وسدے نیں
باقی ندیوں پار ای چنگے لگدے نیں

ٹُٹّے چھج وِچ ذات مری جِس چھٹی اے
اوہدے لئی تے من وی میرا وٹی اے

اوتھے میرا ذکر گناہ دے ورگا اے
توں جِتھوں ایہ رام کہانی رٹی اے

میرا پت دادے دی راہ تے ٹریا اے
ابا جی دے پیر دی خاک میں چٹی اے

مٹی دی حرمت نوں کِسراں بھل جاواں
جنت دے کے میں اے زیویں کھٹی اے

جِتھے سودے ہوون روز مفاداں دے
اوہ یاراں دی بیٹھک نہیں اوہ ہٹی اے

میں اپنے جالے وچ پھس کے مریا واں
میں مکڑی دے وانگ ضعیفی کٹی اے

جِس نوں کوڑی جاپے میری ہوند ظفر
اس چندرے لئی گل وی میری کھٹی اے

ہر واری بھرواسے دی تلوار نے سانوں لٹیا اے
چوراں نالوں ودھ کے چوکیدار نے سانوں لٹیا اے

سانوں ساڈی غربت اوہدے پیراں ہیٹھ وچھا دِتا
اوہنوں لگدا اے جھانجر دی جھنکار نے سانوں لٹیا اے

اِنج برباد نہ ہوندے جیکر اکھاں کھلیاں رکھدے تے
اَنھے وا جو کیتا سی اتبار نے سانوں لٹیا اے

دین دھرم دے ناں تے اجکل جِنے ڈاکے وجے نیں
لگدا اے انساناں نہیں کرتار نے سانوں لٹیا اے

کجھناں ساڈی رت نچوڑی کجھناں کپڑے لاہے نیں
افسر شاہی دے ہر اِک دربار نے سانوں لٹیا اے

رج کے لٹن مگروں جسراں گھر نوں اگ وی لائی سو
اِنج لگدا اے اِک ذہنی بیمار نے سانوں لٹیا اے

نِکے ہندیاں جس نوں سارے یار سلاماں کردے ساں
یار ظفر اج اوسے ای منٹھار نے سانوں لٹیا اے

جے تُوں میری وات نہیں لینی
میں وی تیری جھات نہیں لینی

مینوں میرا حق دے بھائیا
میں تیتھوں خیرات نہیں لینی

تھالی دی تھاں تیرے کولوں
آپاں پرچ پرات نہیں لینی

کھیڈ کے بھاویں ہر جاواں میں
جِت نوں ویچ کے مات نہیں لینی

سورج وانگوں ڈُب جاواں گا
نھیرے پٹّی رات نہیں لینی

بھاویں پارس ہووے ظفری
منگ کے میں سوغات نہیں لینی

فیر شریکاں کارا کیتا پرہیا وِچ
چن میرے نوں تارا کیتا پرہیا وِچ

میرے اُٹھن مگروں اوہ وی اُٹھ گیا
اوہنے مینوں بھارا کیتا پرہیا وِچ

تُوں وی پیار دا بوٹا جڑ توں وڈھ دِتا
میں وی جِھم نوں آرا کیتا پرہیا وِچ

ساری کیتی کتری کھوہے پے جانی
جے توں اکھ نوں کھارا کیتا پرہیا وِچ

تیرے کر کے حقہ پانی بند مرا
پنچاں فیر دوبارا کیتا پرہیا وِچ

جھڑی گل تے پردہ پان دا کیہا میں
اوہدا یار کھلارا کیتا پرہیا وِچ

حق تے سچ دی حرمت دے لئی یار ظفر
ہو سکیا جو سارا کیتا پرہیا وِچ

چھوٹے آں ناں،منگ وی ساڈی چھوٹی اے
جی باؤ جی ساڈا مسلا روٹی اے

ڈھوراں نے کل ''دھرنا'' دِتا اِس گل تے
ہانکے اوہو جس دے ہتھ وچ سوٹی اے

تینوں نہیں انصاف اج مینوں ملنا ایں
اج میری نوٹاں دی گڈی موٹی اے

میں تیرے منصب نوں ٹُھڈ تے رکھنا واں
جس دی قیمت بریانی دی بوٹی اے

یا تے رہبر انھّا وے یا مخلص نہیں
قوم دے پیریں چھالے منزل کھوٹی اے

چوراں رل کے ڈانگاں دے گز کیتے نیں
ظفری ساڈے ہتھ وچ فیر لنگوٹی اے

برہا دے وِچ گو کے پیڑاں سِک دا گھار بنایا
جتھے یار دی منتا ہووے اوہ دربار بنایا

مینوں کافر اوہنوں لوکاں وانگ صحیفے منیا
اتھراں وِچ ڈبو کے اوہنے گل دا بھار بنایا

پگ دی حرمت جانن والا اج تیکر نہیں مِلیا
اوس قبیلہ وِچ کے کھاہدا جو سردار بنایا

اس توں ودھ کے قدر وصل دی کہڑا ہور پچھاناں
جس نے اک دلدار دی خاطر کل سنسار بنایا

ویکھ کے مینوں لال گلاباں دے مُکھ پیلے ہوئے
کنکاں رنگی بانہواں نیں جد گل دا ہار بنایا

اوہو چکر ایٹم اندر اوہو انبریں دِسے
اوسے اندر پھردے سارے جو پرکار بنایا

ویکھ کے جِناں ملکاں ظفری سر سجدے وِچ دھریا
مٹی نوں جد بخش ارادہ اس شہکار بنایا

جھوٹھ انا تے غرضاں دھرنا لایا اے
فرض دے ناں تے لوڑاں دھرنا لایا اے

اگلی واری فیر حکومت ساڈی اے
جنگل دے وچ سپاں دھرنا لایا اے

حق نہ کھویا جاوے ساتھوں لُٹن دا
قاضی ساہویں چوراں دھرنا لایا اے

پہریدارا ہن وی گولی ماریں گا؟
ہن تے تیرے یاراں دھرنا لایا اے

حالے تک مزدور کسان کیوں زندہ نیں
وستی وِچ زرداراں دھرنا لایا اے

شہر چ منڈی لگی اے بیماراں دی
تیراں چوداں مرضاں دھرنا لایا اے

شیر دا رستہ روکن دے لئی یار ظفر
لگڑبگڑاں کُتیاں دھرنا لایا اے

فیر اک واری کیتی میں پڑتال محبت کر کے
رُل جاندے نیں سید کنجراں نال محبت کر کے

جگ تے اس توں وڈا کوئی چور نہیں جے لوکو
جس نے سجناں کولوں وٹیا مال محبت کر کے

یار دی خاطر نیواں ہویاں لکوں نہیں میں ٹُٹیا
جُھک نہیں جاندی جِسراں کوئی ڈال محبت کر کے

رات انھیری نال جے لڑنا جگنو ورگا ہوجا
گھٹو گھٹ توں اِک دیوا تے بال محبت کر کے

مطلب دی اِس دنیا اندر پل پل کھجل خواری
بھوگ لئی اے میں وی پچھلے سال محبت کر کے

جٹ دا پُت کیوں کاماں بنیا بھید میں اوہدوں پایا
جس ویلے میں ہویا واں بے حال محبت کر کے

رانجھے تخت ہزارہ چھڈیا پُنن کیچ دے رستے
ظفری میتھوں چُھٹیا پِنڈ ہرپال محبت کر کے

دنیا بھر توں وکھرا لکھنا چاہنا واں
اج میں اپنا قصہ لکھنا چاہنا واں

لکھاں ترلے کر لو شوہدا من دا نہیں
میں اتھر نوں اتھرا لکھنا چاہنا واں

ہن میں اپنے اکھر ضائع نہیں کرنے
ہن تھوڑا پر ستھرا لکھنا چاہنا واں

مینوں میرا اللہ سوہنا معاف کرے
میں ہر بُھکھ نوں روزہ لکھنا چاہنا واں

وس وچ ہووے تے ہر بچے دے لیکھیں
کاپی پنسل بستہ لکھنا چاہنا واں

میں تیرے کوٹھے نوں حجرہ نہیں کہنا
میں گندے نوں گندا لکھنا چاہنا واں

عزرائیل دے آن توں پہلے یار ظفر
میں دھیاں دا حصہ لکھنا چاہنا واں

بِنا کھیڈے ہی کی ہار دے نیں
ایہ سارے معجزے سردار دے نیں

میں بُھکھ دی تھاپ تے نچیا واں لوکو
جویں خرگوش چھالاں مار دے نیں

مرے سینے تے مرشد ورد کیتا
میں کھولے بھید پرلے پار دے نیں

خدا توں بعد سچ اے ہوند ماں دی
پیو دے سلسلے اِتبار دے نیں

اسی لٹے گئے آں چپ چپیتے
اساڈے ڈاکو ساڈے گھار دے نیں

میں ہوئیاں معتبر اقرار کر کے
ایہ سب اپکار اِک انکار دے نیں

ترے بِن جینا ظفری موت ورگا
ترے ایہ بول سینہ ٹھار دے نیں

کانہوں نخرے چُکدے ہاری ساری دے
دعویدار نہ ہوندے جے سرداری دے

وتی ول جے آن تے کُجی نپ دیو
جنگل دے وچ جا کے سپ تہیں ماری دے

جو لسبڑاں دا توشہ روز پکاندی سی
بچے بھکھے مر گئے اُس دُکھیاری دے

راج کمار کنیز دی بانہہ تے جا لگا
خاب ادھورے رہ گئے راجکماری دے

میتوں بے پردہ ہوون دا شک پیا
شعر حوالے کیتے جد میں قاری دے

جیس یتیم دے سر لے چھپڑے پا دیئے
جتھ لُٹ جاون شالا اُس پٹواری دے

اوہنوں سر توں ننگا ویکھ کے یار ظفر
پُھل وی رج کے روئے سی پُھلکاری دے

اوہنوں کوئی گگڑی دی ہووے گی
تاہیں سر تے چُنّی رکھی ہووے گی

جتھے چوکھی منگ ہوندی اے گھڑیاں دی
اوتھے ویلے دی پابندی ہووے گی

جہڑا لشکر جگ تے نمبر ون ہووے
اوہنے ہر اک جنگ وی جتی ہووے گی

جتھے ہون رسول ﷺ دے عاشق گھر گھر وچ
اوہ وستی کردار چ اُچی ہووے گی

جتھے تالے وجدے ہون مسیتاں نوں
اوتھے جنتاں دی وی کنجی ہووے گی

جتھے حاکم وڈھ وڈھ کھائے لوکاں نوں
اوتھے نال عدالت رَجی ہووے گی

میں وی نفلی روزے رکھاں گا ظفری
جد میرے وی گھر وچ روٹی ہووے گی

TAMSEEL
کتاب جناب

ISBN: 978-627-7764-01-2

تمثیل پبلیکیشنز
فیصل آباد-کراچی
0322-4077365
0335-8233757

ہنجر کھیت دے ہالی ورگے ہوندے نیں
لیکھ جنہاں دے سسی ورگے ہوندے نیں

ساڈے خشیاں والے دن وی یار جی
بیماری دی گُھنجی ورگے ہوندے نیں

جس دی ہوئے لوڑ اوہ سودا نہیں لبھدا
یار دی پسند دی ہٹی ورگے ہوندے نیں

مکھن دھر کے کھاون نوں دل کردا اے
سوہنے مکھڑے روٹی ورگے ہوندے نیں

لیکھاں دے وچ لاشا ڈولی چڑھدا اے
کجھ ویاہ وی ارتھی ورگے ہوندے نیں

یار دی خاطر وچھ جاندے نیں راہاں وچ
عاشق ریل دی پٹڑی ورگے ہوندے نیں

اُستاداں دے کھولے ہوئے بھید ظفر
انھے دے لئی لاٹھی ورگے ہوندے نیں